

METROPOLISELVITYKSEN LOPPURAPORTTIA VARTEN

Jos metropolihallinto syntyy, tulee seuraavat asiat huomioida:

Metropolikaava

Metropolikaava korvaa maakuntakaavan, pääkaupunkiseudun yhteisen yleiskaavan, kuntien yleiskaavat ja Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman. Kunnat laativat edelleen osayleiskaavat ja asemakaavat. Nykyiset kuntien yleiskaavat ja nykyinen kaavajärjestelmä on voimassa siihen asti, kunnes ensimmäinen metropolikaava on hyväksytty.

Metropolikaava vastaa oikeusvaikutuksiltaan strategista yleiskaavaa.

Metropolihallinto hyväksyy metropolikaavan. Sitä ei alisteta ympäristöministeriön vahvistettavaksi.

Metropolikaava ohjaa kuntakaavoitusta. ELYn kaavaohjausta ei tarvita, vaan se siirtyy metropolihallinnolle.

Metropolikaavan toteuttaminen

Metropolikaavassa tulee olla maankäytön suunnitelman lisäksi Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma. Metropolikaavaa toteutetaan aiesopimusten pohjalta, joiden sopimuskumppaneita ovat myös kunnat ja valtio. Aiesopimuksista tulee siirtyä nykyistä sitovampaan ja pitkäjänteisempään sopimusmenettelyyn.

KUUMA-kunnat selvittävät parhaillaan MAL-aiesopimuksen mukaisesti, miten sosiaalinen vuokra-asuntotuotanto KUUMA-kuntien alueella turvataan. Koko Helsingin seudun kattava järjestelmä ei ole tavoiteltava.

Metropolihallinnolle ei ole tarpeen antaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia pakkokeinoja maan hankkimiseksi asuntotuotantoon.

Yksittäisistä suunnittelutarveratkaisuista päättäminen tulee säilyä kunnilla. Kunnat sitoutuvat yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen kuntien kaavoitusta ohjaavaa metropolikaavaa toteuttaessaan eli osayleiskaavoja ja asemakaavoja laatiessaan.

ARA-rahoitus voidaan siirtää metropolihallintoon.

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma on kuntien yhteinen näkemys mm. keskeisistä infrastruktuurihankkeista ja niiden toteuttamisjärjestyksestä. Valtion rahoitus on kuntien näkemyksestä huolimatta kohdistunut osittain eri hankkeille ja eri aikataulussa. Siksi metropolihallinnolle on tärkeä

siirtää valtiolta (ml. ELY) päätösoikeus seudullisten hankkeiden rahoituksesta, toteutuksesta ja aikataulusta.

Valtio vastaa edelleen valtakunnallisten hankkeiden toteutuksesta metropolialueella yhteistyössä metropolihallinnon kanssa. Paikallisen teknisen infrastruktuurin rakentaminen ja ylläpito tulee säilyttää kunnilla.

Kuntarakenne

Kunnilla tulee olla päätösoikeus liittyen kuntarakenteeseen, ei metropolihallinnolla.

Sote-uudistus

Metropolihallinto ja sote-uudistus tulee ratkaista samanaikaisesti.

Organisaatio

Metropolihallintoon siirtyy Uudenmaan liitosta, HSL:stä, HSY:stä ja ELYstä se henkilöstä, jonka tehtävät liittyvät metropolihallinnon toimintaan. HSL:stä siirtyy liikennejärjestelmän suunnittelu ja päätöksenteko, HSY:stä tietohallinto ja ilmastoasiat sekä ELY:sta kaava- ja liikenneasiat.

Koska kunnille jää edelleen osayleiskaavojen ja asemakaavojen laatiminen, kunnista ei siirry henkilöstöä metropolihallintoon.

Joukkoliikenteen suunnittelu ja operointi jää HSL:lle. Se voi vähitellen laajeta koko seudulle kuntakohtaisen päätöksenteon perusteella. Vesi- ja jätevesi-infrastruktuurin rakentaminen ja ylläpito sekä jätehuolto jää HSY:öön ja kunnille.

Metropolialueen osalta ELYn tehtävät siirtyvät metropolihallintoon.

ARA-rahoitus siirtyy metropolihallintoon.

Rahoitus

Kuntien tehtävien ja vastuiden määrää tulee jatkossa tarkastella kriittisesti. Myös kuntien rahoituspohjaa, samoin kuin kuntien palvelujen maksuperusteita suhteessa toteutuneisiin kustannuksiin tulee arvioida.

Päätöksenteko

Metropolihallinnon päätöksenteossa tulee turvata alueellinen edustus.